

RIIGIKOGU

IV koosseis.

III istungjärk.

32. koosolek.

13. veebruaril 1930.

Sisu:

1. Päevakorra täiendamine.
2. Teatamine komisjonidesse antud seaduseelnõudest.
3. Komisjonide täiendavad valimised.
4. Vabariigi Valitsuse vastamine M. Mihkelson'i küsimisele Kõrgesaare vallas asuvate poolitatud riigirendikohtade metsa hindamise asjas.
5. Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamise seadus — redaktsioon.
6. Tööstuslikkude koolide seaduse § 4 muutmise seadus — II lugemisel.
7. Majandusekoolide seaduse § 11 muutmise seadus — II lugemisel.
8. Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seadus — II lugemisel.

Koosoleku avab Esimees K. Einbund kell 10.30 min.

Sekretäri kohal sekretär A. Schulbach.

1. Päevakorra täiendamine.

A. Tõllassepa (rhv) ja J. Voiman'i (stp) ettepanekul täiendatakse päevakorda 1. punktiga — komisjonide täiendavad valimised.

2. Teatamine komisjonidesse antud seaduseelnõudest.

Sekretär: Riigikogu juhatus andis:

1. alalise rahvusvahelise kohtu põhikirja allakirjutamise protokolliga Ameerika ühendriikide liitumise protokoll, sõlmitud Genfis, 14. septembril 1929. a., kinnitamise seaduse üldkomisjoni, välispoliitilise külje suhtes seisukoha võtmiseks väliskomisjoni;

2. alalise rahvusvahelise kohtu põhikirja revideerimise protokoll, sõlmitud Genfis, 14. septembril 1929. a., kinnitamise seaduse üldkomisjoni, välispoliitilise külje suhtes seisukoha võtmiseks väliskomisjoni.

3. Komisjonide täiendavad valimised.

Valitakse:
rahaasjanduse komisjoni — laiendatud koosseisus — J. Tõnisson'i asemele J. Vestholm (rhv);
maakomisjoni J. Voiman'i asemele A. Usai (stp);
sotsiaalkomisjoni J. Voiman'i asemele A. Sirro (stp).

4. Vabariigi Valitsuse vastamine M. Mihkelson'i küsimisele Kõrgesaare vallas asuvate poolitatud riigirendikohtade metsa hindamise asjas.

Põllutööminister A. Kerem: Austatud Riigikogu liikmed! Vabariigi Valitsus seda küsimust arutades leiab, et Hiiu-Kõrgesaare renditalude asjus on talitatud täielikus kokkukõlas maksvate seadustega, eriti Maaseadusega. Sama seisukohta jagab ka täiel määral Riigikohus, kus asi arutamisel olnud.

5. Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamise seadus — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja O. Gustavson.

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu.

6. Tööstuslikkude koolide seaduse § 4 muutmise seadus — II lugemisel.

Haridusekomisjoni aruandja A. Sõster.

Seaduseelnõu võetakse vastu II lugemisel.

7. Majandusekoolide seaduse § 11 muutmise seadus — II lugemisel.

Haridusekomisjoni aruandja A. Sõster.

Seaduseelnõu võetakse vastu II lugemisel.

8. Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seadus — II lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja J. Klesment.

Juhataja: Ma kavatsen jätta ära paragrahvide teksti ettekandmise. Selgub, et komisjonis tehtud parandused on rohkem redaktsioonilist laadi ja nende kõigiga on ühinenud valitsuse esindajad. Ühtlasi selgub, et see võrdlemisi pikk seadus on komisjonis vastu võetud ühelmeel, peale üksikute paragrahvide. Aruandja ühineb selle korraldusega.

Pealkiri ja §§ 1—71 võetakse vastu.
(§ 72.)

M. Vesterblom (sks-r.): Lugupeetud rahvasaadikud! Ma leian, et selle

paragrahvi lõpu tekst ei ole loogiline, nimelt „ei võeta saatjailt vastu või ei saadeta edasi ega toimetata saajaile kätte.“ See on iseenesest arusaadav, kui telegrammi ei saa vastu võtta, siis ei saa seda ka edasi toimetada. Teen ettepaneku, § 72. sõnad „või ei saadeta edasi“ j.n.e. välja jätta.

Juhataja: Rkl. Vesterblom'ilt on ettepanek, § 72. välja jätta sõnad „või ei saadeta edasi“ j.n.e. Seega tuleb ka välja jätta lõpplause: „Sellest teatatakse saatjaile“.

Aruandja J. Klement (lõpusõna): Ma vaidlen tehtud ettepanekule vastu. Lugu on nii, et kui meie jätaksime need sõnad välja, siis oleks ainuke otsustaja selle kohta, kas telegramm tuleb edasi saata, see posti-telegraafi asutus, kes telegrammi vastu võtab. Tegelikult võib lugu aga olla niisugune, et telegrammi vastuvõtnud asutus arvab, et telegrammi võib edasi saata, edasisaatev asutus võib aga leida, et see telegramm edasisaatmisele ei kuulu. Kolmandaks võib juhtuda, et telegramm on vastu võetud, edasi saadetud, aga telegrammi väljaandev asutus leiab, et tähendatud telegrammi välja anda ei või. Seda, kas telegrammi sisu on riigi julgeolekule hädaohtlik või mitte, otsustavad telegraafi ametnikud, ja on tarvilik, et kõik need postiasutused, kelle käest telegramm läbi läheb, seda otsustada võiksid. Kui vastuvõtja eksib ja telegrammi edasi saadab, siis on teisel õigus öelda, et ta seda telegrammi edasi ei saada, see on eksikombel vastu võetud. Kolmandaks võib ka sihtkoha posti-telefoni-telegraafi asutus telegrammi välja andmata jätta. Kui selle paragrahvi lõpposa välja jäetakse, siis iga telegrammi, mis eksikombel vastu võetakse, võib ka edasi saata. Meil on õige väikesed telefoni-telegraafi jaamad maal, telegrammid võetakse vastu ja antakse edasi telefoni teel, ja vastuvõtjad ei pruugi olla kompetentsed, ja nad võivad eksida. Seepärast on selle paragrahvi vastuvõtmine, nagu see üldkomisjoni poolt vastu võetud ja esitatud, tarvilik. Ka ei võiks välja jätta viimast lauset: „Sellest teatatakse saatjaile.“, sest on tingimata tarvis, et telegrammi saatja teaks, et telegrammi edasi ei saadeta. Seepärast vaidlen parandusele vastu ja

Koosolek lõpeb kell 11.15 min.

Õige.

Koosoleku sekretär (allkiri).

palun võtta § 72 vastu üldkomisjoni poolt esitatud kujul. Juhin veel tähelepanu sellele, et säärast parandust üldkomisjonis üldse tehtud ei ole, ja kui seda siin Riigikogu üldkoosolekul teha, siis selle tagajärjed võivad halvad olla.

M. Vesterblom'i ettepanek lükatakse tagasi.

§ 72 võetakse vastu.

§§ 73—94 võetakse vastu.

(§ 95.)

M. Vesterblom (sk-s-r): Siin seisab, et „Postiametkond ei ole vastutav kahjude või tagajärgede eest, mis võiksid tekkida telegraafi talituse rikestest, eksimistest, hilinemistest või muudest vigadest telegrammide vastuvõtmisel, üleandmisel ja kättetoimetamisel“ j.n.e. Ma saan aru, et postiametkond ei ole vastutav selle eest, kui telegraaf on rikis, aga kui postiametkond saadab telegrammi Hulli asemel Honoluluusse, siis ta peaks vastutav olema. Seepärast teen ettepaneku,

sõna „eksimistest“ välja jätta.

Aruandja J. Klement (lõpusõna): Pean vaidlema vastu ka sellele ettepanekule. Seda ettepanekut kaaluti üldkomisjonis. Siin võib ette tulla säärane asi, et postiametnik teeb eksitusi meelega, kokku leppides mõne isikuga, kes postiametkonnas teenida tahab, ja postiametkond selle eest peab vastutama suurte summadega. Seepärast peame kaitsma postiametkonda ja ei saa välja jätta sõna „eksimistest“. (M. Laarmann, põl: Aga kui telegramm läheb Honoluluusse, kuna saatja tahtis Hulli saata?) Ta saab ju selle eest raha tagasi. Üldse on lugu nii, et postiametkond ei vastuta muude kahjude eest, kui nende eest, mis kodanik tegelikult saanud, s. o. mis ta ise maksnud. Vaidlen selle ettepaneku vastu.

M. Vesterblom'i ettepanek lükatakse tagasi 15 häälega 8 hääle pooltolemisel.

§ 95 võetakse vastu.

§§ 96—100 võetakse vastu.

Seaduseelnõu II lugemine on lõpetatud. (Hüüded: Lõpetada!)

Juhataja: On tehtud ettepanek, lõpetada koosolek.

(Hääletatakse.) Ettepanek on vastu võetud. Lõpetan koosoleku.

Kinnitan.

Koosoleku juhataja (allkiri).